

V. A Kormány tagjainak rendeletei

Az emberi erőforrások minisztere 26/2014. (IV. 8.) EMMI rendelete a várandósgondozásról

A magzati élet védelméről szóló 1992. évi LXXIX. törvény 16/A. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 41. § d) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. Általános rendelkezések

- 1. §**
- (1) A várandósgondozás célja a várandós nő egészségének megőrzése, a magzat egészséges fejlődésének és egészségesen történő megszületésének elősegítése, a veszélyeztetettség és a szövődmények megelőzése, illetve megfelelő időben történő felismerése, valamint a szülésre, a gyermek korai kötődésére, a szoptatásra és a csecsemőgondozásra való felkészítés.
  - (2) A várandósgondozás akkor kezdődik, amikor a szülész-nőgyógyász szakorvos a méhen belüli várandósságot megállapítja, a rizikó-besorolást elvégzi és erről a várandós részére igazolást ad.
  - (3) Alacsony rizikójú a várandósság akkor, ha a várandós családi, egyéni, fertilitási és – nem első várandósság esetén – előző várandósságra vonatkozó anamnézisében nincs olyan tényező, amely szakorvosi megítélés szerint az anya vagy a magzat egészségét hátrányosan befolyásolhatja.
  - (4) A várandósgondozás a szülés megindulásáig vagy a várandósság megszakadásáig tart.
- 2. §**
- (1) A várandósgondozás olyan komplex egészségügyi szolgáltatás, amely
    - a) a védőnő,
    - b) a háziorvos,
    - c) a szülész-nőgyógyász szakorvos,
    - d) a várandós választása esetén a szülésznő, valamint
    - e) a várandós együttműködésén alapul.
  - (2) A várandósgondozást a szülész-nőgyógyász szakorvos által megállapított
    - a) alacsony rizikójú várandósság esetén a szülész-nőgyógyász szakorvos vagy szülésznő,
    - b) magas rizikójú várandósság esetén kizárólag a szülész-nőgyógyász szakorvos végzi a szakellátás keretében.

2. A szülésznő közreműködése

- 3. §**
- (1) Szülésznő kizárólag szülész-nőgyógyász szakorvos által megállapított alacsony rizikójú várandósság esetén, a következő feltételek egyidejű teljesülése esetén végezhet várandósgondozást:
    - a) Magyarországon az állam által elismert oktatási intézményben szerzett, vagy külföldön szerzett és Magyarországon a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismeréséről szóló törvény szerint honosított vagy elismert, felsőoktatási intézmény alapképzési szakán vagy főiskolai karán szerzett szülésznő szakképesítéssel vagy emelt szintű vagy felsőfokú szülésznő szakképesítéssel rendelkezik,
    - b) egészségügyi szolgáltatónál szülésznőként foglalkoztatott vagy rendelkezik a szülésznői tevékenység végzésére jogosító, érvényes működési engedéllyel és felelősségbiztosítással és
    - c) a várandós a gondozásához a szülésznői gondozást választja.
  - (2) A szülésznő az (1) bekezdés szerinti feltételekkel végzett várandósgondozás során a 2. melléklet 2. pontjában foglalt vizsgálatokat végezheti a vonatkozó szakmai irányelvnek megfelelően.

3. Felelős személy

- 4. §**
- (1) Az a szülész-nőgyógyász szakorvos vagy szülésznő, aki az 1. § (2) bekezdésében előírt besorolást követően a várandós gondozását a szakellátás keretében végzi, felelős személynek minősül.
  - (2) A felelős személy a várandós anya 1. melléklet szerinti gondozási könyvében (a továbbiakban: várandósgondozási könyv) az 1. melléklet 1. pont 1.2. alpontjában szereplő adatokat feltünteti és aláírásával ellátja.
  - (3) Ha a felelős személy személyében változás áll be, az új felelős személy ezt a tényt a várandósgondozási könyvben rögzíti és a (2) bekezdésben foglaltaknak megfelelően jár el.
  - (4) A felelős személy a várandósgondozás során a szakterülete alapján e rendelet szerint elvégzendő feladatokon kívül a következő tevékenységeket végzi:
    - a) figyelemmel kíséri, hogy
      - aa) részesül-e a várandós védőnői gondozásban,
      - ab) a várandós számára kötelező szűrővizsgálatokat elvégezték-e, és
      - ac) az elvégzett vizsgálatokat a várandósgondozási könyvben dokumentálták-e;
    - b) szükség szerint konzultál a várandósgondozásban közreműködő, a 2. § (1) bekezdés a)–d) pontja szerinti szakemberekkel;
    - c) a várandóst szükség szerint további szakellátásra irányítja, és
    - d) intézkedéseiről dokumentáltan tájékoztatja az 5. § (1) bekezdése szerinti védőnőt.

4. A várandósgondozás folyamata

- 5. §**
- (1) Az 1. § (2) bekezdése szerinti igazolás kiadását követően a várandóst a lakóhelye vagy a tartózkodási helye szerint területileg illetékes védőnő gondozásba veszi. Ennek keretében:
    - a) kiállítja és kiadja a várandósgondozási könyvet,
    - b) nyilvántartásba veszi a várandóst a területi védőnői ellátásról szóló 49/2004. (V. 21.) ESZCSM rendelet (a továbbiakban: Ter.véd.r.) 7. számú melléklete szerinti Várandós nyilvántartó és Várandós anya törzslapja dokumentumok vezetésével,
    - c) elvégzi a 2. melléklet 1. pontja alapján a szükséges vizsgálatokat és azokat a várandósgondozási könyvben dokumentálja,
    - d) tájékoztatást nyújt a várandós részére a várandósgondozás folyamatáról, a kötelező és a szakmai irányelvben foglalt választható vizsgálatokról, az őt a várandóssága okán megillető szociális kedvezményekről, a kedvezményeket biztosító intézményekről, szervezetekről, szükség szerint a munkavédelemről szóló törvény várandósokra vonatkozó előírásairól,
    - e) tájékoztatja a várandóst a várandósság alatt követendő egészséges életmódról, különös tekintettel a dohányzás, az alkohol- és kábítószer fogyasztás várandósságra gyakorolt káros következményeiről,
    - f) szükség szerint tájékoztatja a várandóst a dohányzásról, az alkohol- és kábítószer fogyasztásról történő leszokást támogató programokról és alkalmazza a minimális intervenció szakmai irányelvben foglalt módszerét, valamint
    - g) tájékozdik a várandós szociális, családi és munkakörülményeiről.
  - (2) A védőnő a várandósgondozási könyvben és az általa vezetett dokumentumokban rögzíti, hogy az (1) bekezdés d) pontjában előírt, kötelező és választható vizsgálatokról szóló tájékoztatást a várandósnak megadta. A várandós aláírásával igazolja, hogy a tájékoztatást megkapta.
- 6. §**
- A háziorvos a gondozásba vételt követően
- a) kiemelt figyelmet fordít a várandós anamnézisére, ami alapján a feladatkörébe tartozó, indokolt vizsgálatokat elvégzi,
  - b) a várandósgondozási könyvben kitölti a vonatkozó szakmai irányelvben foglaltak szerint a rizikó megítéléséhez szükséges, rá vonatkozó részt,
  - c) szükség esetén a várandóst a rizikó-besorolás felülvizsgálatának javaslatával a szülész-nőgyógyász szakorvoshoz irányítja és a javaslatot a várandósgondozási könyvben rögzíti,
  - d) az 1. melléklet 2. pontjában szereplő, a várandósgondozási könyv részét képező beutaló kitöltésével a várandóst az ott meghatározott vizsgálatokra beutalja,
  - e) a várandóst az egészségi állapotának megfelelően további szakorvosi vizsgálatokra utalja, és
  - f) az általa végzett vizsgálatok eredményeit és az elrendelt vizsgálatokat rögzíti a várandósgondozási könyvben.

- 7. §**
- (1) A szülész-nőgyógyász szakorvos a várandósgondozási könyvben rögzíti
    - a) azt a tényt, hogy a várandós a 6. § c) pontja szerinti rizikó-besoroláson részt vett, és
    - b) az a) pont szerinti felülvizsgálat eredményét.
  - (2) Ha a háziorvos a 6. § c) pontja szerinti rizikó-besorolás felülvizsgálatot javasolja, szülésznő csak akkor végezheti a várandós gondozását, ha a várandósgondozási könyv adataiból megállapítható, hogy a várandós a javasolt felülvizsgálaton részt vett és a felülvizsgálat alkalmával a szülész-nőgyógyász szakorvos a várandósságát alacsony rizikócsoporthoz sorolta be.
  - (3) Ha a várandóst már választott szülésznő gondozza és a szülész-nőgyógyász szakorvos a 6. § c) pontja szerinti rizikó-besorolás felülvizsgálat során az addig alacsony rizikójú várandósságot magas rizikócsoporthoz sorolja be, a szülész-nőgyógyász szakorvos
    - a) erről a tényről a szülésznő felelős személyt haladéktalanul tájékoztatja,
    - b) közli a várandóssal, hogy a várandósság magas rizikócsoporthoz történő besorolása miatt a várandóst szülésznő nem gondozhatja, és
    - c) javasolja a várandósnak, hogy haladéktalanul forduljon szülész-nőgyógyász szakorvoshoz, aki a továbbiakban a gondozását végzi.
- 8. §**
- (1) A várandósgondozás során a várandós jogosult arra, hogy
    - a) a háziorvos legalább egy alkalommal,
    - b) a védőnő az 5. § (1) bekezdésében foglalt gondozásba vételen kívül trimeszterenként legalább egy alkalommal, és
    - c) a szülész-nőgyógyász szakorvos vagy a szülésznő trimeszterenként legalább egy alkalommal gondozásban részesítse.
  - (2) Ha a várandós állapota alapján szakmailag indokolt, a várandóst az (1) bekezdésben foglalt előírásnál nagyobb gyakorisággal kell gondozásban részesíteni.

5. A várandósgondozásban közreműködők további feladatai

- 9. §**
- (1) A védőnő a várandósgondozás keretében az 5. §-ban foglaltakon kívül:
    - a) vezeti a várandósok nyilvántartását, egészségügyi dokumentációját és gondozási tervet készít,
    - b) a Ter.véd.r. szerint családlátogatást végez,
    - c) saját megállapításait rögzíti a várandósgondozási könyv megfelelő rovataiban,
    - d) szükség esetén járóbeteg-szakellátás vagy fekvőbeteg-szakellátás igénybevételét kezdeményezi,
    - e) igény és lehetőség szerint szervezi a várandós szülésre felkészítő tanfolyamon való részvételét és szülésre felkészítő tanfolyamot tart,
    - f) kiemelt figyelmet fordít a szoptatás szorgalmazására és tájékoztatja a várandóst arról, hogy ha a szoptatással kapcsolatban nehézségek lépnének fel, kitérő kaphat segítséget,
    - g) felkészíti a várandóst a szülésre, az újszülött fogadására,
    - h) felhívja a várandós figyelmét az újszülött kori kötelező szűrővizsgálatokra és a szülők ezzel kapcsolatos felelősségére, valamint
    - i) kiadja az anyasági támogatás igénybevételéhez szükséges igazolást.
  - (2) A védőnő a gondozás során tudomására jutott mindazon körülményekről tájékoztatja a felelős személyt, amelyek befolyásolhatják a magzat egészséges fejlődését.
- 10. §**
- A felelős személy a 4. § (2)–(4) bekezdésében foglaltakon kívül:
- a) tájékoztatja a várandóst a szakmai irányelvben szereplő egyéb, térítés ellenében igénybe vehető vizsgálatok lehetőségéről,
  - b) a várandósgondozási könyvben rögzíti, hogy az a) pont szerinti tájékoztatást megadta, a várandós pedig aláírásával igazolja, hogy a tájékoztatást megkapta,
  - c) elvégzi a szükséges vizsgálatokat és azok eredményét a várandósgondozási könyvben dokumentálja,
  - d) kiemelt figyelmet fordít a várandós folsav- és D-vitamin bevitelére, valamint tájékoztatja a várandóst a folsav hiányának a magzatra gyakorolt káros hatásairól,
  - e) tájékoztatja a várandóst a várandósság alatt követendő egészséges életmódról, különös tekintettel a dohányzás, az alkohol- és kábítószer fogyasztás várandósságra gyakorolt káros következményeire,

- f) szükség szerint tájékoztatja a várandóst a dohányzásról, az alkohol- és kábítószer fogyasztásról történő leszokást támogató programokról, valamint
- g) felkészíti a várandóst a szülésre, az újszülött fogadására.

6. Magas rizikójú várandósság

- 11. §** (1) A várandósgondozásban közreműködő valamennyi szakember kiemelt figyelmet fordít a magas rizikójú, illetve szövődményes esetek szűrésére és gondozására.
- (2) Ha a szülésznő által végzett várandósgondozás során, annak bármely szakaszában a várandósság magas rizikójának gyanúja merül fel, a szülésznő a várandóst haladéktalanul szülész-nőgyógyász szakorvoshoz irányítja. Ha a várandósság magas rizikója megállapítást nyer, a várandósgondozást szülész-nőgyógyász szakorvosnak kell átvennie.
- (3) Ha a várandósság során a felmerült rizikó megszűnik, az alacsony rizikó megállapítását követően a várandós gondozását a szülésznő is folytathatja.
- (4) Ha a (2) bekezdésben foglaltak szerint a magas rizikó megállapítását követően a várandós gondozását szülész-nőgyógyász szakorvos veszi át, a szülésznő közreműködőként továbbra is végezheti a 10. § g) pontjában meghatározott feladatokat.

7. Záró rendelkezések

- 12. §** Ez a rendelet 2014. július 1-jén lép hatályba.
- 13. §** Az e rendeletben foglaltakat azon várandósok esetében kell alkalmazni, akik számára az 1. § (2) bekezdése szerinti igazolást e rendelet hatálybalépését követően adták ki.
- 14. §** Hatályát veszti a terhesgondozásról szóló 33/1992. (XII. 23.) NM rendelet.

Balog Zoltán s. k.,
emberi erőforrások minisztere

1. melléklet a 26/2014. (IV. 8.) EMMI rendelethez

A várandós anya gondozási könyve

1. Tartalmi követelmények

- 1.1. a várandós személyi adatai (név, születési név, lakcím, TAJ, születési idő)
- 1.2. a várandósgondozást végző felelős személy neve, elérhetősége, rendelési ideje
- 1.3. a várandósgondozást végző háziorvos neve, elérhetősége, rendelési ideje
- 1.4. a várandósgondozást végző védőnő neve, elérhetősége
- 1.5. a várandósgondozásba vétel alapjául szolgáló első szakorvosi lelet
- 1.6. a szülés várható időpontjának meghatározása
- 1.7. a szülők vércsoportja és az antitest vizsgálatok eredményei
- 1.8. előző várandósságok száma, lefolyása, esetleges szövődmények
- 1.9. anamnézis
- 1.10. vizsgálati leletek
- 1.11. a várandósság jellemzői
- 1.12. szakorvosi minősítés a gondozás szempontjából (rizikó-besorolás)
- 1.13. háziorvosi minősítés a gondozás szempontjából (rizikó-besorolás)
- 1.14. várandósgondozási naptár
- 1.15. a várandósgondozás alatti kötelező szűrővizsgálatok leletei

- 1.16. szakellátásba utalás ideje, indoka
 1.17. egyéb igazolások, csatolt leletek
2. Kötelező vizsgálatok időrendje a bizonyítottan méhen belüli várandóssággal védőnőnél jelentkező várandósok számára
- 2.1. Beutaló gondozó háziorvos neve és pecsétje:

.....
 P.H.

2.2. Vizsgálatok

	A	B	C
1.		Vizsgálat időpontja (nap/Időszak)	Orvos/intézmény aláírás, időpont, pecsét
2.	1. A várandósság első harmadában végzendő vizsgálatok		
3.	vércép (hemoglobin, hematokrit, vvt indexek, fehérvérsejtszám, vérlemezkeszám)		
4.	vizelet (fehérje, genny, cukor, acetón, urobilinogen, üledék)		
5.	HBsAg szűrés		
6.	szifilisz szűrés		
7.	vércsoport meghatározás és vörösvértest ellenanyagszűrés		
8.	ultrahang szűrővizsgálat	11–13. héten	
9.	genetikai tanácsadás (fogamzáskor betöltött 37. életévtől kezdve)		
10.	fogorvosi vizsgálat		
11.	házi orvosi (belgyógyászati, EKG) vizsgálat		
12.	2. A várandósság második harmadában végzendő vizsgálatok		
13.	ultrahang szűrővizsgálat	18–20. héten	
14.	terheléses vércukorvizsgálat (éhomiai és 75 g glukózfogyasztás után 120 perccel)	24–28. héten	
15.	vércép (hemoglobin, hematokrit, vvt indexek, fehérvérsejtszám, vérlemezkeszám) és vörösvértest ellenanyagszűrés	24–28. héten	
16.	vizelet (fehérje, genny, cukor, acetón, urobilinogen, üledék)	24–28. héten	
17.	3. A várandósság harmadik harmadában végzendő vizsgálatok		
18.	ultrahang szűrővizsgálat	30–32. héten	
19.	vércép (hemoglobin, hematokrit, vvt indexek, fehérvérsejtszám, vérlemezkeszám) és vörösvértest ellenanyagszűrés	36–37. héten	
20.	vizelet (fehérje, genny, cukor, acetón, urobilinogen, üledék)	36–37. héten	
21.	kardiotokográfus szűrővizsgálat	38. héten 39. héten 40. héten	

2. melléklet a 26/2014. (IV. 8.) EMMI rendelethez

1. A várandósgondozás keretében a védőnők által önállóan, a vonatkozó szakmai irányelv alapján végezhető vizsgálatok:
    - 1.1. testtömeg és testmagasság mérése
    - 1.2. haskőrfogat mérése
    - 1.3. vérnyomás és pulzus mérése
    - 1.4. szájüreg, fogazat megtekintése
    - 1.5. kültakaró vizsgálata
    - 1.6. alsó végtag megfigyelése és vizsgálata
    - 1.7. magzati szívűködés vizsgálata
    - 1.8. a várandósság külső tapintásos vizsgálata
    - 1.9. az emlők szemrevételezése és tapintásos vizsgálata
    - 1.10. vizelet vegyi, illetve tesztcsíkos vizsgálata
    - 1.11. vércukorvizsgálat tesztcsíkkal
  2. A várandósgondozás keretében a szülésznők által önállóan, a vonatkozó szakmai irányelv alapján végezhető vizsgálatok:
    - 2.1. belső (hüvelyen keresztül végzett) vizsgálat
    - 2.2. magzati szívűködés vizsgálata és értékelése
    - 2.3. a várandósság külső tapintásos vizsgálata
    - 2.4. az emlők szemrevételezése és tapintásos vizsgálata
    - 2.5. ultrahang vizsgálati leletek értékelése
    - 2.6. vizelet vegyi vagy tesztcsíkos vizsgálata
    - 2.7. vérnyomás és pulzus mérése
    - 2.8. vércukorvizsgálat tesztcsíkkal
    - 2.9. alsó végtag megfigyelése és vizsgálata
    - 2.10. a veszélyeztetett vagy szövődményes várandósság felismerése
    - 2.11. magzati életjelenségek megfigyelése, értékelése
-